

ЗЕМУНСКИ ГЛАСНИК.

Земунски Гласник излази Недељом у јутру. Цена му је годишња 5 ф-ринти у банкнотама заједно с поштарином или достављањем у кућу. За предбројнике у Србији стане лист овај дукат цесарски с поштарином. За Босну, Херцеговину и Стару Србију 60 гроша турских, ван турске поштарине, коју предбројници сами имају плаћати.

Број 24.

Предмату на Земунски Гласник прима из Аустрије Сопронова печатња у Земуну, из Београда и унутрашње Србије г. Велимир Валожки у Београду. Предбројници из Босне, Херцеговине и Старе Србије предброје се у плаћеним писмима код управе вилајетске печатње у Сарајеву. Без новаца никакве се не уважавају наручбине.

Питање о земунској обали.

У броју 21. и 22. „Земунског Гласника“ говор је о простору, који паробродско друштво од овдашње дунавске обале иште. Овај предмет пропраћен је од ваше стране примедбом, да би по нашу варош добро било, кад би општина речени простор истоме друштву дало, али да се на жалост примећава, да су неки наши суграђани томе противни и да, ако друштво одбијено буде, из тога хрђаве последице изаћи моћи, јер се је бојати, да ће исто принуђено бити своју главну агенцију у Београд преместити.

Мени је довољно познато да паробродско друштво не намерава на истоме простору пристаниште за своје лађе правити, него хоће само своју радионицу, која се сад доле код местног пароброда налази преместити. Кроз ово просто премештање неби наша варош ништа добила јер се кроз исто околности радионице ни у чему променуле неби; колико год данас радника у њој има толико ће их и одсад бити, јер више у њој места немају а кад радионица на истоме броју остају онда је са свим природно да у вароши ни више новца пасти неће, што потреба остаје иста која је и досад била.

Но да оставимо баш ову најглавнију тачку на страну. Питање се од себе поставља, може ли варош исти простор тако лако уступити и дали паробродско друштво на означену цел баш само исти имати мора?

Изволите се потрудити до обале па ћете се на први поглед осведочити, да варош треба исти простор донде за општу потребу да задржи докле је год могуће и да га тек онда на какву другу извесну цел определи кад се кроз то по варош са свим известна и знатна корист постићи даде.

Тај простор почиње од тако званог цолштока и свршује се код соларске капије заузима дакле целу обалу, на којој се данас приватне лађе и пароброди, који дунавском друштву не принадлеже, товаре и истоваривају. Кад би дакле и тај простор истоме друштву, које је већ и онако половину наше обале освојило, дали, куда ћемо онда са приватним лађама? гди ћемо дати обале другим друштвима, која већ постоје и која се сад експаљају и која ће може бити кроз кратко време такођер јака бити и која ће без сумње скорим не само до овде него и Савом путовати и од којих ће варош такође користи имати?

А да ли паробродско друштво за своју радионицу баш онај простор који сад иште имати мора, мислим да ће сваки, који је иоле безпристрастан, мога мњења бити да немога. Јер за такову цел даје се врло добро и друго место употребити, а ово би се најбоље нашло тамо, где су сад цигљане. Тамо ће му општина без сумње дати простора колико год хоће; нека га дакле узме и ту да се смести по својој вољи и потреби, а то би ја паробродскоме друштву и препоручио, што је лако могуће да ће које од нових друштава исто место радо узети па ће за сад постојеће после доцкан бити.

Слушао сам неке гласове, да се радионица код цигљане преместити не може из узрока што је тамо место опасно и што исто не посредно до кордона стоји. Ово може само онај веровати који у Земуну не живи и коме овдашње околности познате нису. Мислим да нико незна да се код цигљане кад год лађа од ветра подавила. Да је тамо посве без опасности доказују најбоље празни и пуни шлепови паробродског друштва, којих тамо довољно има, а да се напротив на ономе простору који друштво иште лако

несреће догађају имамо на жалост скоро сваке године довољно доказа. Што се тиче сумње да управа кордона неби допустила да се радионица тамо смести, то та сумња пада сама по себи; јер кад се нема ништа против тога што шлепови тамо стоје, ваљада се неће забранити ни радионица да се смести.

Напоследку имам споменути да је зебња због премештаја главне агенције, која са радиоцом у никаквој свези не стоји, са свим не основана. Главна агенција заведена је због географичеког положаја наше вароши; овде се стицавају све лађе из Саве, горњег и долњег Дунава, нужно је дакле да се надлежатељство овде налази, које са истима управља. Положај дакле вароши не да се на другу страну пренети. И сама радионица кад би у Београд отишла била би са великом незгодом скопчана, јер по постојећем царинском закону подлежи свака лађа била теретна или празна кад хоће из нашег царства да излази или у исто да дође царинском прегледању, шта би дакле радиле оне лађе које дошавши овамо после одређеног времена какову незнатну оправку требају па неби у Београд отићи могле или добивши оправку у исто време овамо доћи и даље путовати хтеле? Морале би донде бадава стајати док званични часови неодпочну, а то би за друштво и трговину од великог уштрба било.

Ја написа овај чланак у невиној намери, али зато спет уверен сам да ће се наћи који да кажу, да сам лични непријатељ паробродског друшта. — Но ја сваког уверавам да сам само општи интерес наше вароши у виду имао и да желим да и код паробродарства конкуренције имамо, јер конкуренција је у свачему од опште ползе.

И. В.

ДОМАЋЕ И СТРАНЕ ВЕСТИ.

Земун. Опет имамо да јавимо читаоцима за пројект закона, који је ратно министарство разаслало на подручне му власти, с позивом, да оне заједнички са општинарима и учитељима чине примедбе о овом пројекту. Тај се пројект односи на државна и општинска училишта у Војеној Граници и састоји се из три одељка. Први одељак говори о установљењу педагогије за учитеље у Граници, други о преустројству главних и основних школа, трећи пак о заводу учитељског пензијског фонда. Ми неможемо да пропустимо, а да неречемо у кратко коју о важности ових предмета, о којима ће један стручан човек опширно и темељно у идућем броју своје мњење да изнесе. Ту ће се по свој прилици осветлити и она питања, о којима се у последњој седници црквено-школског одбора нашег онако жестоко дебатовало.

Подићи педагогију показују доиста тежње за напретком. У реченом пројекту, који о том заводу говори, стоји да ђаци имају четири године педагошки курсе слушати, па и наводи, који ће се ту предмети предавати. Нама се види, да је по том плану пракцици учитељској веома мало време одређено, 6—10 часова на недељу, и то тек у трећем и четвртном разреду. Будући учитељи треба ли би кроз све четири године да имају прилике упражњавати се у предавању. По том пројекту ученици препарандије имаће у заводу стан и рану, а примаће се без разлике вероисповеди. Оваки завод доиста је давнашња потреба за подизање пучких наших школа, а иницијатива владина у том погледу заслужује сваку похвалу.

Други пројект говори о преустројству главне и општинске школе у Граници. Ми би рекли, да се тим пројектом хоће пре да побољша учитељима стање, него што имају преустројство школе у виду. Ту се неговори о учебним предметима нити о начину предавања, већ каква да буде плата учитељска и пр. Видимо и то, да се жели задржати оно раздељење учитеља у надучитеље и подучитеље, што је онако исто смешно и без сваког стварног значаја, као што су пређашњи прописи о униформи учитељској, њиховој боји, дугметима, троугластим шеширима и спадама. У школи има само учитеља и ђака, празна је титула дакле „надучитељ“, кад он друге дужности нема, но

само ту, да ђаке поучава, а иста је дужност и „подучитеља.“ У наше време није ни на свом месту да се учитељи парадирју у троуглим шеширима и спадама; учитељево је поље наука, где нема сабља никаква посла. Стручни нас људи уверавају, да би сходно било укинуги досадашњи начин, по коме се учитељи деле на класе. Боље би било, кад би један и исти учитељ учио ђаке за све четири године.

Трећи пројект говори о установљењу учитељског пензијског фонда, који ће држава од чести да помаже, као што ће подпомагати и општине у издржавању учитеља, кад општине не би могле саме повишену и систематисану плату плаћати. Чудновато нам се види, да у овим пројектима, који говоре о народним школама у Граници без разлике вероисповеди, дакле и о српским, нигди нема речице о народном конгресу, у чији делокруг спада уређење српских пучких школа.

(Општинско веће 31. марта. Свршетак.) На реду беше већати о начину, на који да са разда лимита со. Закључено је, да општина сама разда партајама со. (Није решено како ће се то проиавести. Хоће ли општинари све редом људима је поделити, или ће бити то дужност варошких претставника?)

Траже се нека страна лица за овдашње, која се примају, и то Венделин Крај, Вилелм Таубнер и Стеван Бергер, но нужно је да најпре одговарају прописима закона у том погледу.

Јавља се, да на дражбу ради оправе оградe гробља није нико дошао. Решено је да се прими предлог г. полицај-адјункта Манцула, који се нуди, да ће наћи људе, који ће тај посао да врше, али на то да се не троши више, него колико је опредељено у предрачуну.

Изаслата комисија поднела је свој предлог о уређењу рабадијске махале. Она предлаже, да се иста улица наспе са материјалом, што отпадне од срушених се имајућег варошког зида. Овај се предлог прими једногласно. Том приликом предложи општинар г. Волф, потпомогнут од варошког претставника г. К. А. Петровића, да се постави са платом надзиратељу улица. И тај се предлог прими, те је решено, да је реченом надзиратељу годишња плата 240 форината, но да најпре има г. варошки инжињер инструкцију за њега да изради, коју ће поднети општинском већу на потврду.

Комисија изаслата, да учини предлог о начину рушења варошког зида, предала је свој предлог, како о рушењу зида, тако о засипању шанчева. У том инжињерском предлогу речено је, да кад би се шанчеви насули, вода не би имала свога пута, која долази из горње вароши, зато се вели, да се, место оних шанчева, који ће се засути, други направе за одлазак воде у Дунав и на ту цел ваљало би премесити хватове. Закључује се, да се поднешени предлог прими изузимајући премештаја хватова. Уједно је решено, да се ради рушења зида одма продаја нареди.

О одложеном предмету ради награде перовође, који води протокол у седницама општинског већа, решено је, да се реченом перовођи годишња награда од 100 форината даје и то како за досадашњи тако и за будући рад. Закључено је још и то, да се варошком управитељу г. Карлу такође даје

100 форината годишње, што он води општинске рачуне и што се труди око извршивања општинских закључака. И једна и друга награда иде из општинске касе.

Јавља се за одговор ратног министарства на општинско изјашњење ради Марије Панека, за коју трстанска болница тражи од општине накнаду трошка за њезино тамошње лечење. Министарство прогласи зактевање речене болничке управе за уместно, јер је Марија Панек земункиња. Општинско веће остаје при своме пређашњем закључку, те хоће те трошкове само онда да намира, ако се речена женска овамо доведе.

Полицај-ађункт г. Манцул поднео је два предлога: о наплати таксе за пошашу и о хранењу варошких бикова. Ови предмети изазвали су веома живу дебату, у којој је особито општинар г. Волф учествовао; г. Манцул поднео је уједно и повуду овдашњег пивара Габорчека, који хоће да храни варошке бикове за извесну суму. Осим наплате пошашне таксе од свиња и оваца примају се предлози г. Манцула а за изузетке тражиће се најпре мњење нашег пољоделског друштва.

Црквено-школски одбор јавља мајстрату, да је у својој трећој седници закључио, да се у горњој вароши неодложно начини код цркве школско здање, и то на два боја, и ту дабуде осим потребног школског простора за мушку децу још и женска школа, па и три стана за учитеље и школског послужитеља. Овај се закључак црквено-школског одбора одобрава и решено је, да се новци на ту цел спрењени на зактевање одборово њему издаду и да се у том смислу изда налог преко мајстратског саветника г. Петровића фондским кураторима.

Сима Јеремић примљен је за општинског чувара коња, под истим условима, што их је г. Манцул предложио.

Осим ових предмета било је још једанаест таквих за решавање, који остадоше одложени за идућу седницу.

(Црквено-школски одбор.) 6. априла после подне држана је седница одборска под претседништвом г. др. Ј. Миланковића у присуству 19 чланова црквеног одбора.

По отварању седнице прочита предмете, који су за решавање.

Затим се прочита молба овдашњих српских учитеља, у којој моле да се учитељ награди кад учествује при пратњи и парастосу. Молба ова изазвала је жестоку дебату. Гдекоји одборници говорише да учитеља треба наградити кад учествује при пратњи и парастосу, а гдекоји говорише, да не треба; јер то спада у њихову дужност и за то је општина лањске године и повисила учитељима плату, да могу пристојно живети. Гдекоји опет не беше због тог, да се учитељ тада награди, што се у Земуну плаћа у школски фонд при пратњи за школу ђака, па кад би се још и учитељу плаћало то би за партаје много било плаћати. Напоследку се закључи: да одбор држи, да учитељ невазлучује награде кад учествује при пратњи и парастосу и да то спада у дужност његову а за награду годишњу сталне учитељске плате, и што одбор држи, да није властан заводити нов порез, те ва то има до првог сабора по старом остати, који ће и у тој ствари решење ваљда какво донети.

Гдекоји предлагаше пак, да се учитељи укоре што су у непристојном тону управили молбу своју на општину, но већина одборника не беше да се за сад укоре, ма да и сами увиде, да је у непристојном тону молба састављена.

Прочита се после тога молба овдашњег српског учитељског вбора на понашање пароха г. Н. Савића. И ова жалба доста је живу дебату изазвала и напоследку закључи се: да се жалба достави пароху Савићу и да на њу за четрнаест дана одговори.

Затим на позив председников набере се под-
www одбор, да састави инвентар црквено-школских ствари.

Затим се саветовало о набављању новог сата
на новој цркви и тороња на старој цркви, и зак-
ључено је, да се тужор стави у договор са саха-
цијом Мајером, а што се тиче тороња, одбор је
изабрао да прегледа послате планове и да своје
мишљење у тој ствари одбору достави.

Затим предложи члан одбора П. Барјактаровић
да је нужно да се загради Киприн плац иза нове
цркве и закључено је, да садашњи газда Јоксимовић
има поменути плац заградити.

Прочита се молба удове А. М. Лазаревића, да
јој се опрости интерес, који од више година дугу-
је и закључено је да црквена скупштина о томе
реши.

Нанаслетку закључено, да у дужност учитеља
четвртог разреда спада продавање школских књига,
и да новце од продатих књига има кураторима
доставити.

— Данас у недељу око подне са
пештанском лађом очекује се земаљ-
ски наш поглавар дивизиони ђенерал
г. Јосиф Вебер, који долази из Вара-
дина, поглавито с тога, да походи
светлог кнеза од Србије и кнежеве
намеснике.

— Овдашњи учитељ реалке г. Мин-
стер предао је молбеницу влади, којом
тражи дозволу да држи овде при-
ватна предавања у трговачким пред-
метима и књиговодству. Он ће по
свој прилици добити дозволење, што
ће бити добра прилика за трговачке
и занатлијске младиће, да се у тој
вештини поучавају.

— У прошли четвртак 3. ов. м.
око 9 часова у вече зачу се по со-
кацима нашим „ватра, ватра,“ звона
ударише на ларму, и руља света
упути се горњој вароши, јер се на
северној страни указа светлост. Но
на скоро за тим увери се свет да
то није ватра, бар не у вароши, мож-
да да који рит гори, тако судише
људи. Сад читамо у новинама, да та
светлост беше тако звана „полуска
светлост,“ која се је видеала на ви-
ше места средње Европе, и једна је
од оних тајанствених појава природе,
којој се човек диви и која је нашем
становништву толико страха задала.

— Наш дописник из Београда пи-
ше нам ово: Не знам шта би са
последњим бројем „Гласника.“ Зна-
мо, да га нису више њих примили.
Да није задржан овдашњом цензу-
ром? — Овде слабо се шта догађа
што би вредно било споменути. Као
неко мртвило овладало је у нашем
државном и друштвеном животу.
Позориште и певачка дружина је-
дини су, што својим радом то мрт-
вило прекидају. О скупштини баш

ни речи, и ако се приближује ђур-
ђев-дан. Већа живост опажа се у
економном погледу, особито што се
тиче грађења београдско-алексинач-
ке жељезнице, рад чега је и ме-
рење започето. Потврђен је и устав
трговачке касине. Устав састоји се
из двадесет и пет тачака, међ којима
четврта вели: Број чланова се не
ограничава, само је дужан управ-
љајући одбор да пази на уписивање
нових чланова, за које ће (одбор)
решити куглицама примају ли се
или не.“ Двадесет четврта пак тач-
ка вели: „Да би се у колико је мо-
гуће, одговорило прекој потреби
трговачкога света, одређене су у
локалу, грађанске касине три собе,
у којима ће се тад трговачки по-
слови као берза за трговачки свет
сваки дан осим недеље и празника
вршити. Време за послове берзе од-
ређено је од 11 до 1 сахат после
подне и онда нема ни један нечлан
приступа у берзу“ Ово ми
се види, да не одговара цели, којој
берза служи. Друштву оваком не
може се одузети то право да прими
или да не прими кога за свог члана;
али право приступа у берзу не треба
да зависи од тога да ли је когод
члан друштвено-забавног завода (а
то је касина), јер се на берзи врше
трговачки послови. Можда неки нису
способни за друштвени живот, али
притом могу бити знатни трговци.
Особито у Београду таки случаји
нису ретки. Оно опредељење дакле
у двадесет четвртој тачки, да не-
члан касине нема приступа на берзу,
противно је задаћи таквога завода.
— Ономад у четвртак догодио се је
овамо чудан случај. Неко ђаче из
прве гимназије, које је послуживало
код једног ђакона, украде 45 дуката
из ормана свога господина и још
неко претење. У вече му дође дру-
гар један из друге гимназије у по-
ходе, а ђаконово слушање покупује
слаткиша и добро га почаста. Ње-
гов другар изненађен тиме, упита га
одкуда му новаца, па како се је већ
рашчуло да су ђакону украдене паре,
рече му да ће га јавити. После овај
оде својој кући. Сутрадан га позва
ђаконово ђаче да дође код њега да
спава, што и би. Кад је заспао у-
стаде крадљивац, напуни пушку, што
је била у соби, сачмама, те му сасу
у главу. После га каницом веже за
врат, па пошто га је по соби по-
више звука, смести га под кревет,
метувши му пушку у руке. Сутра-
дан рече да се је сам убио. Докто-
ри су убијеном нашли у глави два-
најест сачана. Убилац је предат по-
лицији. — Још један сувише чудан

и неприродан случај догодио се код
нас у вторник. Млада жена неког
абације у годинама и један рундов
одведени су у затвор као кривци,
али тешко да су у једној апси и то
услед тужбе мужа, који није трпео
четвороношног супарника! — Да-
нас приспела је овде на пештанској
лађи „Елисавета“ кнежева мати, удо-
вица покојног Милоша Ј. Обрено-
вића. Она беше дочекана на обали
од више њих особа, које ју отпра-
тише на интову у двор. У очи је
пао њен необични тоалет, црвена ха-
љина од свиле и особите форме ше-
ширчић на глави. Међу многим прт-
љагом њеним налазаху се више од
десет кавеза са папагајима и другим
ретким тицама.

— Највишом царском одлуком по-
висиће се плата од 1. јануара иду-
ће год. свима официрима и војеним зва-
ничницима. Плата, која ће бити пу-
ковницима је месечно 250 (40 више по
пре), подпуковницима 175 (35 више),
мајорима 140 (35 више), капетанима
првог реда 100 (21 више), капетану
другог реда 75 (13 више), поручи-
цима 60 (16 више), подпоручицима
50 (10 више) форината. Али накна-
да за огрев отпада одсад.

— Јуче у суботу отворен је у-
гарски сабор Њ. В. царем и краљем.
Пештанске новине донеле су опши-
ран програм о тој свечаности.

— Граф Тафе наименован је за
председника бечког министарства, ко-
је је звање он кроз више месеца
привремено вршио. Министарству
полиције и земаљске одбране остаће
он и опет поглавар.

— „Видов-дан“ јавља да ће овог
лета наш цар турскога Султана у
Цариграду походити, чега ради у
турској престолници већ чине при-
преме.

— Из Шпаније долазе озбиљни
гласови. Веле, да је привремена вла-
да забуњена. Нудише више њима
шпањску круну но без успеха. Досад
се људи грамзише око престола а
сад га бар шпањски одбацују. Но-
вине јављају, да се сваки час може
очекивати проглашење републике.

— Из Цариграда јављају, да се
Турци јако чудине своје нацини,
како је цивилизован, кад је прин-
цезу велеску, супругу енглиског пре-
столонаследника, која је са својим
мужем по истоку путовала из Алек-

сандрије у Цариград дошла, онако галантски под руку из лађе извео. — Друге вести јављају да порта неће да учини по вољу црногорцима, који траже пристаниште на Јадранском мору. Веле, да се боји, да би се услед тога могао порушити мир на балканском полуотоку.

— У Белгији у фабричкој вароши Шарлроа појавили се опет немири фабричких радника, који су таког озбиљног значаја, да тамо војска на опрезу стоји. Распра између фабриканата и њиних радника поодавно постоји због плате.

— Познато еврејско друштво „Alliance israelite“ у Паризу закључило је на последњем своме састанку, да се сви Евреји у свету на прилоге позову, с којима хоће у Јафи у Палестини подићи пољоделска школа. за Евреје. Друштво тим заводом наме­рава постићи колонизацију Евреја у светој земљи.

НАРОДНА ПРИВРЕДА.

Беч, 12. уприла. (Телеграм.) Шенице у Бечу: банатске 86/88-фунт. по 4.50, словачке 87/89-фунт. по 4.50 за готово; у Буру моришке 87-фунт. по 4.30, у Шопрону шопронске 89-фунт. по 4.40. Ражи у Бечу: словачке 80/82-фунт. по 3.50, пештанске 80-фунт. по 3.35 за готово, вацке 80/81-фунт. по 3.35. Мађарске зоби, транзито, 45-фунт. по 1.90, 48-фунт. по 2.04. — Промета са шеницом је било 15000 мерава.

Стање воде Саве.

Код Земуна:

У четвртак 10. априла: 12 с. 7 п. над нул. Кишов.
„ петак 11. априла: 13 с. 5 п. над нул. Кишов.
„ суботу 12. априла: 14 с. 7 п. над нул. Кишов.

Код Митровице:

У четвртак 10. априла: 12 с. 11 п. над нул. Кишов.
„ петак 11. априла: 15 с. 0 п. над нул. Кишов.
„ суботу 12. априла: 16 с. 0 п. над нул. Кишов

Код Сиска:

У четвртак 10. априла: 24 с. 6 п. над нул. Кишов.
„ петак 11. априла: 23 с. 2 п. над нул. Суво.
„ суботу 12. априла: 21 с. 7 п. над нул. Кишов.

Ћ Земун, 12. априла. Целе недеље имадосмо кишовито време. Два дана и две ноћи скоро непрестано је падала киша, те се више није бојати, да ће суша наудити усевима, чега се плашише наши економи. Уз то је температура осетно охладнила; термометар држаше се ово дана између 8 и 16 гради над нулом. Из новина дознаје се, да је свуд у Аустрији као и у северној и западној Германији од десет дана кишовито време настало.

Вегетација је ове године са десет дана унапређена него ли прошлих година, што се лепом топлом вре­ме­ну, које имадосмо још од почетка

месеца марта приписати има. Још од благовести су шуме и баште оки­ћене зеленилом, па и селеће тице вратише се неколико дана раније у наш завичај, него лане.

По трговину немамо шта особитог да јавимо. Услед кишовитог вре­мена изгледи на добру жетву баш у тим су земљама постали добри, куд се наша храна износи. И наши земљеделци охрабрише се сад, који су почели клонуту духом бојећи се суше. На многим су местима усеви тако били заостали, да су људи по­чели преоравати њиве своје.

Земун. Терети, што прођоше последњих дана саивоуше за Сисак: лађа Копача Ференца са 6737 вагана жита, лађа Карла Сунка са 7500 вагана шенице, лађа Жогера са 6400 вагана жита, лађа Херцфелда са 6210 вагана шенице и 1542 вагана кукуруза, лађа Бороша са 1438 вагана шенице и 3349 вагана кукуруза, лађа Капош Ференца са 7789 вагана шенице, лађа Новак Јаноша са 7000 вагана кукуруза, лађа Копача Ференца са 8110 вагана шенице.

Земун. (Званично.) Титељска батаљонска команда даје на знање, да ће се 14. о. м. у 9 часова пре подне тамо држати наново дражба ради преноса 1896 центи ерарске соли на Земуна до Титела, односно до Чуруга. На прву исписану дражбу није нико дошао.

— У Хртковци варадинске регименте биће 20. о. м. дражба ради грађења тамошње школе, који је рад процењен на 3698 форината.

— У Митровици продаје се судеки 27. априла и 25. маја добро Митровићевих наследника, а то је кућа и кућиште, што је све процењено на 200 форината.

— Од стране местне власти земунске јавља се за понуду г. Ђорђа пл. Спирте, који даје безвла­тежно свима онима семе од свилених буба, који хоће такве да одхрањују.

Београд, 10. априла. (о. д.) Од аустријског карантинског надлежатељства дође у Србији находившима се пароб. агенцијама налог, да преко кожа, лоја, преви, зверке и пр., што се за Аустрију преносе, преда­ваоци и то за сваку партију за се, овако гласеће уверење овдашње вла­сти: „да су ти еспани из Србије од здраве стоке, из места кога округа, количество, знак, нумера и број колета, који и на кога шаље,“ имати морају, јер иначе се не сме у Аустрију унећи.

Не можете себи претставити, ка­кове тегобе наши трговци имају док до тог писмена недођу, које се од ми­нистарства унутр. дела издаје, а од аустријског конзулата потврђује и док агенцији ради предаје робе до­несу, па кад ту чују да та исправа није по пропису карантинског завода састављена, јер министар унутраш. дела оваку даје на молбу трговаца: „даје се уверење, да у Србији међу

стоком никакве болести нема, и ко­же се могу слободно за Србију но­сити и износити,“ а не набљудава форму карантинског завода. (И јест чудновато, што српско министар­ство неће строго да се држи спољ­них форми, које је мудри неки ау­стријски бирократ за добро нашао да пропише.) Јер нити може нити имаде датке да у горњој форми у­верења даје, јер сами трговци, који купују не знају из ког је округа и места. Но најчудноватије је, да аген­ције налог имају, да производе који иду из Турске за Аустрију никако примати несмеду. — Што је на то побудило карантинско надлежатељ­ство, нико незна. Само је то факт да министар унутрашних дела издаје уверења на основу извешћа од под­ручних власти, што јављају да у Србији нема никакве заразе међ сто­ком. — Но да би и том зактевању карантинског надлежатељства одго­ворило, министарство је заповедило, да ђумруци при којима се ти про­изводи експедирају, издају уверења на основу тескере, да је роба из Србије, које министарство и конзу­лат потврди и тек онда агенције примати смеду. Наравно, да овај поступак од стране аустријског кар­антинског завода нико одобрити неможе, јер се тим поступком нашим трговцима причињава велика штета, и производима се извоз отештава и купци су, који су досада искључиво по Србији те производе куповали, сад принуђени, да друге изворе тра­же. И ако ово дуже устраје можемо дочекати, да ће тим неоснованим по­ступком извоз тих продукта потра­жити скеле у другим земљама. На­дамо се да ће наша влада сходне кораке употребити да се овој, за нашу трговину убитачној наредби крај учини.

Сисак, 6. априла. (К. В. С.) Радња житарска прошле недеље беше млтава, и цене све ниже постадоше тако, да су данашње ниже, него што су биле пред последњим кретањем. Жељезничко друштво опет је обуставило примање робе, што сваки час бива, и што врло смета пословима. Оче­кује се још падање цене.

Промета је било са шеницом 17000 вагана: банатске, бачке и потиске 81½/83-фунт. по 3.50, 83½/85-фунт. по 3.80, 84/86-фунт. по 4.10, 85/86-по 4.15—20, 88-фунт. моришке по 4.70. (Извешће филијала хрв. есконт-банке назначује промет са 30.000 вагана. У.)

Кукуруз нуде по 2.10, но по то је без узима­оца. Продато је те робе свега 35.000 вагана: ба­натског 83/84-фунт. по 2.10—15—20, босанског, транзито, по 2.10—22.

Продато је око 500 вагана јечма бечејског и еремског 67/68/69-фунт. по 2 фор., зоби пак 6000 вагана банатске и еремске 42/43-фунт. по 1.45—50, 44/46-фунт. по 1.55—60; босанске транзито по 2.80 до 90 бечка цента.

Седмични преглед курса на бечкој берзи.

	7.	8.	9.	10.	11.	12.
А п р и л а.						
Дукат цесарски	5.85	5.83	5.85	5.83 1/2	5.83 1/2	5.82
Сребро	122.—	122.—	122.25	122.—	121.65	121.25
5% металици	61.80	61.90	61.75	61.75	61.40	61.40
Ови с кам. мај—новем	61.80	61.90	61.75	61.75	61.40	61.40
5% народни вајам	69.80	70.—	69.90	69.90	69.50	69.60
Акције народне банке	725.—	726.—	725.—	724.—	723.—	724.—
„ кред. завода	285.90	288.—	286.20	285.20	281.40	282.10
Ловови 1860. године	101.—	101.80	101.20	100.10	100.—	186.20
Лондон	124.25	124.10	124.30	124.—	123.80	123.40

ОПШТА РУБРИКА.

Уредништво не одговара за чланке, који се печатају под овом рубриком.

Господине Уреднице!

Моје достојанство као пароха не допушта ми, да равнодушан останем спрема наменене ми поруге од г. учитеља Александра Кузмановића у 23. бр. вашег поштованог листа, јер је ова беспримерна од једног учитеља, и само се поњати може, да је исти наведен од нечистих духова на овако клизави пут. А такођер и одношај мој према једном невуцквеном недопушта ми да се у полемику с њиме упуштам, који је већ за шест месеци као учитељ овдашњи и певац својим понашањем у цркви дотле довео, да је једном од црквеног одбора закључак се донети морао, да нередима, који се за ових шест месеци у обште, а особито при богослужењу опажају и догађају, на пут се стане; јер је и сам одбор увидио, да ови нереди због незнања у правилу црквеном већ престати морају.

Моје није да ја пресуду изричем према његовом понашању, такову ће онај народ најправедније изрећи, који свето-николајевску цркву досецтава.

А што се тиче оне јавно наменене ми поруге, ту пресуду изрећи није онога, кога сам ја на дужност опоменуо, — ту ће бити најнепристраснији судија онај народ, који се о том уверпо, како сам ја за мојих 12 година цркви и олтару светог Николе служио; а и судејска истрага, на моју суду поднешену тужбу противу истог господина најнепристрасније ће на видело изнети, из каквог је нечистог извора он ову хулу на мене навео, и по том га достојна казн мимоћи неће.

У Земуњу, 10. Априла 1869.

Никола Савић,

парох свето-николајевске цркве.

(Припослато.)

„На млађему свет остаје“
Рекоше нам стари,
За истину ових речи
Ваља сваки да мари.

И ти брале, што се дереш,
Што по мраку мутиш
Што се валиш: е хеш „оном“
По твојски да судиш.

Узми на ум речи моје:
Окани се беде,
Јер наметни сад владају
Они само вреде.

Незналице ма имале
Небројено блага,
Нека ћуте, нек се стиде
Свога умног мрака!

— ја.

Herr Redacteur!

In den letzten Nummern ihres geschätzten Blattes berührte einer Ihrer Korrespondenten die Quartierfrage und führte als Beispiel an, dass ein Herr eine Wohnung von 4 bis 5 Zimmern zu miethen beabsichtigte, wofür der Hauseigentümer jedoch 800 fl. Miethe forderte. Dieses beruht auf einem Missverständnisse, vermuthlich dadurch hervorgerufen, weil in dem betreffen-

den Hause zufällig nur vier Zimmer zu vermieten annoncirt sind; denn nicht für 4—5 Zimmer, sondern für deren acht, dann 2 Küchen, nebst 2 Speisekammern, Keller, Hausboden, Stallung, und eines Obstgartens, wo edle Obstarten für jede Jahreszeit in Fülle wachsen, wurden acht hundert Gulden Jahresmiete gefordert.

Dies ist der wahre Sachverhalt, und ich ersuche Sie Herr Redacteur, denselben in Ihrem geschätzten Blatte zu veröffentlichen, damit das Publikum die Wahrheit erfahre, und ich nicht ohne Ursache überspannter Forderungen geziehen werden möge.

M. K.

Hauseigentümerin in Semlin.

Опомена.

Ој, Земунци православни,
Честитам вам рад,
Ви баш добро поса главни
Свршили сте сад.

Бирали сте скупштинаре,
Одборнике све,
Саме зреле општинаре
Изабрали сте.

Изабра сте претседника,
Ваља избор ваш,
А до младог претседника
Грађанин је наш.

Бирали сте земљоделце,
Све сапунице,
Па још добре младе купце
За рачунице.

Има ту и ситничара,
Грајалер зову ји,
Који живе од навара
Ко' што знамо сви.

Па и бркат берберин је
Општинар сад наш,
Учитеља који брије
Без сапуна баш.

Изабрасте људе младе
За општински рад,
Ако је и главе седе,
Срцем сваки је млад.

Али зашто члану томе
Дадосте свој глас?
Јер у реду није својоме
Да заступна вас;

Није тај за скупштинара
Кога мислим ја,
Пре је он за цинелара,
Сам наш суд то зна.

Руџетлија.

Nro 1304 Abth. 2.

Edikt.

Vom k. k. Militär-Communitäts-Magistrate in Semlin wird hiemit bekannt gemacht:

Es wird über Ansuchen des Herrn M. G. Adv. Mate Ivic für Eva Bronzies die exekutive Feilbietung des im hierortigen Grundbuche sub Grundbuchs-Protokoll Zahl 329 verzeichneten, auf 2150 fl. öster. Währ. geschätzten Hauses des Theodor Sollar zur Hereinbringung der Forderung der Gesuchstellerin pr 42 fl. öster. Währ. N. G. unter der von dem letzteren beigebrachten Lizitationsbedingungen bewilligt, die Termine hiezu auf den 22. April, 18. Mai und 18. Juni l. J.

Пловидба местне лађе до 19. априла.

Из Земуна у Београд, у 6 и по сахата у јутру.

Из Београда у Земун, у 7 сахата у јутру.

Из Земуна у Београд и Панчево, у 7 и по сахата у јутру и у 1 сахат по подне.

Из Панчева у Београд и Земун, у 10 сахата пре, и у 3 сахата после подне.

Из Земуна у Београд, у 5 и по сахата после подне.

Из Београда у Земун, у 6 сахата после подне.

jedesmal um 3 Uhr Nachmittags bei diesem Magistrate mit dem Beisatze angeordnet, dass der Grundbuchsstand der feilzubietenden Realität, und die Feilbietungsbedingungen hiergerichts in den Amtsstunden eingesehen werden können.

Semlin, am 24. März 1869.

Bach m. p.
Major-Bürgermeister.

Robb m. p.
Hauptmann-Auditor.

„Панчевац“

недељни лист за просветне и материјалне интересе овога места и околине,

који ће почети излазити од Цвети ов. год. сване недеље на великом табаку, стаје:

у Аустрији и Угарској: 5 ф. а. вр. на годину
2 „ 50 н. „ по године
1 „ 25 „ „ четврт године.

у Србији: 60 гроша на годину
30 „ „ по године
15 „ „ четврт године.

Умољавам пријатеље своје и пријатеље народнога напретка на страни, да се потруде око скупљања претплатника. Писма с новцима и иначе нек се шаљу потписаноме уредништву.

Претплату из Панчева прима и уредништво у гостиници код „Трубача“ бр. 7.

Изврсне снаге из овога места и са осталих крајева нашега народа обећале су ми своју моралну помоћ, поред које надам се да ће овај лист моћи потпуно одговорати своје задатку. Али напредак његов зависи поглавито од одзива, који буде нашао у овоме месту и у околини, и који му једино може осигурати опстанак. Нека ми је слободно надати се, да ће Панчево остати Панчево, а околна показати се достојна Панчева.

У Панчеву, 1. априла 1869.

Уредник „Панчевца“
Јован Павловић.

Званична објава.

Од високог војеног министарства дозвољено је са рескриптом од 26. марта 1869. бр. 1691. на предлог општине у месту Стари-Бановци 9. крајничке пуковније недељни вапшар сваке суботе са свим у § 66. обртничког реда наведеним предметима држати.

Вапшарно место је грчки сокак од канцеларије идућим сокаком горе, које се са овим на знање доставља.

У Ст. Бановци, 20/8. априла 1869.

Трумић, капетан.

КВАРТИР за издавање под кватирију, састојећи се из четири собе и принадлежних просторија, налази се у кући г-ђе Марије Карамат.

Самртна пресуда.

(Од М. Јокаја.)

(Наставак.)

Г. Дувао устаде и замоли председника, да му допусти, да оптуженици нека питања стави. Анђелија се подиже и управи свој хладан и миран поглед на држ. тужиоца.

— Да ли познајете, госпођо, човека што вам је оне ноћи сандучић са дукатима оставио?

— Не познајем га.

— Неможете ни подозревати на кога?

— Ни најмање.

— Није ли то чудно, поче Дувао окренувши се судијама, да нас човек, кога и не познајемо, за кога незнамо ни да је жив, са сандучићем дуката изненади. Читаво би био готов, да случај овај невероватним назовем.

— Ја сам само истину говорила.

— А познајете ли ово госпо? рече јој брзо и подиже неки поклопац, под којим се кроз једно стаклено окно полу размрвљена човечија глава смотрити могла.

— Милостиви Боже, шта видим? повиче Анђелија и окренувши се судијама рече им пребацујућим изразом: господо моја, то није лепо, није правично, да једну слабу женскињу таквим сретствима плашите, то је грозно . . .

— Умирите се, госпо, дода председник, лубања ова није донесена амо, да вас плашимо с њом, него има да служи као неки *Cognus delicti*, што ће само стање ствари да осветли, и само начин, којим вам је г. држ. тужиоц показа, учинио је тако страхотан утисак на вас. Но утисак тај долази нам сасвим природан и ни најмање против вас не говори. Лубања ће опет да се покрије.

Дувао гледаше победоносно по слушаоцима и захтеваше хладним но озбиљним гласом за уапшеницу казан, коју закон онима прописује, што свога мужа убити даду.

Тужиоц и оптужена седоше на своја места. Мртва тишина владаше по целој дворани. Анђелија склопи изнурено очи; осећала је, да је нико одбранити не може, али је и знала да је правда и истина нигда оставити неће.

Нама, који смо у све тајне овог кривичног случаја посвећени, можда ће у очи падати, што се у слушаоцима тако мало симпатије према лепој уапшеници налазаше, али то није чудо. Публика не знађаше истиниту страну тога дела и гледала

је у Анђелији само једну просту грешницу, а она мирноћа што јој целим створом владаше сматрала се за јогунство, онај страх при угледу размрвљене главе за глас нечисте савести.

Председник позове Арнолда, да у обрану оптуженице што учини. Арнолд се диже и ступи неколико корачаји напред. Кад поче да говори, глас му беше без икаква израза, сметен, лице бледо и огледало највеће узрјаности — више је личио на оптуженог него на бранитеља.

— Штована господо, племенити поротници! принуђен сам да вам слабост своју отворено признам, и с тога вас за мало призрења умолим, — ја нисам правник, нисам ни говору вичан. Ја познајем само истину и ту вам хоћу да расветлим.

У том тренућу погледа на Анђелију и када га зрачак њеног великог живог ока погоди, било му је, као да га је какав непознат невидими дух убузео; смело и одважно окрену се светини а на лицу му се самопоуздање огледаше, и поче сасвим другим поузданијим и јачим гласом да говори:

— Штована господо, племенити поротници! Анђелија Монсе тужена је због најгрђег злочина, криве је да је свог мужа убити дала. Али вас умољавам, поштована господо, судите по ономе, што здрав разум човечији, непомућена свест и осећајуће срце говори, а не по варљивој сенци; судите да ли је могуће, да ли је вероватно, да женска једна која се најнепрекорнијом прошлосту поноси, која невољнима добротворка беше, која виком ништа на жао не учини, која ни мање погрешке својих суграђана не познаваше; да ли је та женска, питам, могла свог мужа убити дати; мужа, за кога је једино живела, за кога би и саму смрт вољно претрпела? Шта би је на то навело? Она је свог мужа љубила, као што и он њу љубљаше; губитак тај учвело је за вавек. Напротив господар Монсе имаше довољно узрока, да себи живот одузме и са тим узроцима, господо моја, хоћу да вас упознам.

Арнолд погледа на Анђелију, која у тај мах гласно уздану.

— Нећу покојника штедети, јер треба живу да избавим. Г. Монсе не беше у оно доба, кад се проклети умишљај да себи живот одузме у дело приведе, више онај трговац са неограниченим кредитом, за кога га г. тужиоц издаје. Него напротив беше он осиромашео и морао би за дан, два фалирати. Он је сам своје-

ручно биланцију зготовио, која о том најјасније говори. Кад сам тајну ту оптуженој открио, замолила ме је, да целу ствар прекријем, да биланцију спалим, да и само њено сопствено имање на намирење свију поверитеља употребим, како би јој име мужевљево чисто и непрекорно остало. Ако би когод за узрок смрти му распитивао, бедите мене, кажите ја сам свој несрећи крива — тако ми она говораше. Али ја то немогах чинити, ћутао сам кадгод ме је ко питао, но биланцију нисам спалио него је сачувах, слутно сам да ће још доћи време, кад ће од велике помоћи да буде, и ево вам је сад подносим да је испитате.

Судије узеше пружено писмено у руке, прегледаше и испиташе га тачно, а са лица им се видело да му се о ваљаности уверише.

Арнолд продужи свој говор:

— Највише терети оптужену исказ лекарски, да онај што је први куршум избацио није никако могао и по други пут пући, да је дакле г. Монсе убијен. Али господа лекари заборавише на једну околност. Зар није могао покојник оба куршума уједанпут у једном истом тренућу у чело сасути?

Одобравајући жагор међу слушаоцима беше награда тој тако сретној досетци.

— Зашто г. Монсе ни речнице о узроку свог самоубијства писмено не остави, на то, држим, најјасније одговарају закључени рачуни. При том слободан сам да приметим, да то ништа чудно није, што онај, који сам себи живот одузима, у последњим моментима свог живота не напише оно, што га је на толи ужасно дело нагонило. Искуство сведочи да ти случајеви нису баш сасвим ретки. Сетимо се само оног младог Галона што се угушио, колико је имао суд муке и труда, да му само имена дозна, премда самоубијство констатовано беше. Па онда можемо ли и захтевати, да човек у тренутцима када се руком за смрт маша, јасно и одређено своје одношаје напише? Зар се не вели, да је самоубијца у последњим моментима живота свог ван памети? Може ли дакле ту бити питања: зашто ово или оно учинио није? — Писмено што пред вама стоји показује, зашто се код г. Монсе-а у готовини ништа не нађе — по извешћу у биланцији издао је дан пред тим сву своју готовину.

Г. Дувао климаше главом, као да с тим суседима својим рећи хтеде, да према свом противнику већ поштовања осећати почиње.

— Што се тиче те околности, да је свет видео, како је одма после пуцња из писарне му неки човек изишао, а неки опет да је и на дво-ришту оптуженице звонио, ту примећујем да из тог још ништа не сле-ди, да су оба та облика једне и исте особе била, почем облик оног странца осим послужитеља нико ви-ше видео није, а овај опет онога, што је из писарне изишао, није спа-зити могао. Али узмимо да је то баш једна особа била, зар се не може веровати, да је покојник каквом при-јатељу свом новце поверио, да их његовој жени однесе, које је можда од својих поверитеља спасти хтео, но које је она повратила а поред тога још и све своје приватно има-ње жртвовала, само да од света са-крије, да јој се муж због тога убио, што није више плаћања издржати могао. Да, господо моја, то је уз-рок што је она вавек ћутала кад-год је ко о узроцима тога ужасног самоубијства питао, то је узрок што се у онако удаљено а од света за-борављено предграђе повукла. Мо-рала се одрећи богатства у ком је донде пливала, јер је све штогод притежаваше, жртвовала да спасе част свог мужа.

Сад настаде мала почивка, а пу-блика поче своје чуђење јасно из-ражавати; у многим очима лепога спола треперила је топла сузица.

— И сад, господо моја, баците свој поглед на госпу ту, што је због најгрђег престапа тужена и запитај-те се у срцу: је ли то лик женске, што је свог мужа убила? Да ли је та узвишена мирноћа зламље грех-а? Говори ли из таквих очију по-кварено срце? Треба ли једној жен-ској, којој је цео живот чист и без мане, треба ли јој против сасвим неосноване тужбе и друге какове одбране, од чистог, ведрога, анђел-ског лика? . . .

Публика је речи Арнолдове све-ћим саучешћем слушала и кад му то неочекивано песничко одушевље-ње чу, не мога се уздржати, а да своје одобравање и допадање очито не изрази. И душаваља, лице Ан-ђелино беше у том тренутку тако преобразжено, као у каквог са неба сишавшег анђелка.

— Господо моја, погледајте је и . . . судите јој! — С тим речма сврши он своју беседу и тек што престаде говорити, лице му бија опет оно исто, а сам постаде опет тако збуњен, да га један од званичника столици одвести мораде.

Кад се у слушаоцима жагор ути-ша, стави председник усљед тужбе

и одбране поротницима главан „ре-сум“. Ови се затим удале договора ради у побочну дворану и после по сахата врате се натраг са пресудом: „оптуженица се из оскудице у ос-новним доказима на слобуду пушта“

По објави пресуде те зачу се ме-ђу светином одобравајуће брујање. Са усклицима вслике радости носи-ло се име оптужене од улице у ули-цу и вест о њеном ослобођењу при-маше свуда са највећим задовољ-ством. И само јавно мњење прогласи је за невину.

Бисер-сузе котрљаху се са анђе-лијни ланита а у к небу управље-ним очима мога се благодарност најчистије јој душе читати.

Арнолд не знашаше од велике за-буне шта да чини. Стидео се рони-ти сузе и опет мораде просузити. Када се седница закључи, приступи му јавни тужиоц и стиснувши га за руку рече му:

— Ви ћете свој позив хрђаво познавати, ако не останете при том послу. Са првим покушајем својим задобисте успех, каковим се мало ваших колега похвалити могу, а тај је: да мене победисте.

Са свију страна обасипаху Арнол-да поздравима, а народ му је кли-јентуцу победоносно напоље пратио.

И између свију присутних само један човек остаде ладан и недар-нут. Само тај једини такав беше, јер и саме судије не устезаху се да се са оптуженом заједно заплачу, кад јавни тужиоц признаде да је побеђен, но да се радује што овде подлећи мораде.

Човек онај је пакосно смешећи се оба говора саслушао а лице му је чисто говорило: Мучите се колко хоћете да истину дознате, неће вам поћи за руком да је изнађете . . .

Човек тај беше — Телард.

(Наставиће се.)

Крчма на друму.

Приповетка Ивана Тургенјева.

(Наставак.)

VI.

Онда, кад би свршена онака у-жасна и по Ађима несрећна ствар у Прохоровниној кући, седео је он на прозору своје собе и глађаше бра-ду. . . . Ми смо већ једном приме-тили, да није ништа знао о сношају своје жене с Наумом, и ако су га неки његови пријатељи саветовали, да боље мотри на своју жену. Раз-уме се да му је у очи падало и по-нашање Авдокијино, али то код њега није вредило, јер је знао да је врло

тешко ући у траг женској ћуди. Али кад је видео да у његовој кући није онако, како би требало да је, тад није био више равнодушан; истина да године не беху кадре да умање његову доброту, али беху кадре да умање његову брижљивост. Једног вечера слушао је он како се је ње-гова раденица са једном женом из суседства разговарала, па стога су-тра-дан беше врло нерасположен.

Ова жена запитала је раденицу, зашто није последњег празничног ве-чера дошла код ње: „Ја сам мислила да ћеш зацело доћи.“

— Ја би и дошла, одговори ра-деница, али баш кад пођох, бејаш задржана. Ја наиђох на моју госпо-ђу . . . — нека ју бог сачува! —

— Где . . . ушита жена, насло-нивши образ на руку. Па где наиђе на њу, мамице? — Нађох је овде иза њиве. Ту стајаше са својим ми-лим Наумом; и ја тек онда видох кад удари на њу.

— На њу си ударила . . . по-втори сељакуша опет. Сад, шта је с тобом било?

— И она и он стајаху; више ни-шта. Кад ме опази речи ми: „куда ћеш тако доцкан? иди кући.“ И ја одох.

— И ти оде . . . до виђења Фе-тинушка, рече сељакуша, и оде сво-јим путем.

Овај разговор беше узрок Ађи-мовом нерасположењу. Његова се је љубав спрам Авдокије знатно у-манила. И сељакуша је истину ка-зала да је оно вече Авдокија зацело с Наумом била, који ју је у густој сенки чекао, што је падала на пут од високог непомичног конопља. Ро-са је конопље од врха до земље по-пала и свуд се унаоколо јак мирис осећао. Месец је изашао, велик и пурпуран, и сијаше кроз мутан црн облак. Наум је још издалека чуо брзе кораке и пође јој на сусреш. Она се приближи њему са свим бле-да, — месец се огледаше на ње-ном лицу.

— Је си ли сад донела? упита Наум.

— Јест, донела сам одговори она дркћућим гласом, — али чуј Науме Ивановићу. . .

— Па дај кад си донела, пресече јој реч Наум, и пружи руку.

Она извуче испод мараме, што јој покриваше врат и прса неки за-вежљај, што одма охрабри Наума, и стрпа га у недра.

— Науме Ивановићу, рече Авдо-кија полако и не скидавши очију с њега — ах Науме Ивановићу, ја сам рад тебе огрешила моју душу!

У том тренутку беше отишла раденица.

И тако сеђаше Аћим на клупи код прозора и глађаше браду. Авдокија уђе нешто послом, у собу, но одма изађе. Он ју прађаше очима. После неког времена опет уђе још једанпут да узме из друге собе свој мантил. Она је већ праг прекорачила . . . и не могаше се више уздржати, да јој не рече:

— Врло ми је чудно, зашто је женама душа и свет да трчкарају и да се лепо обуку. И ништа од њих не бих желео, но само да бар један тренутак код куће остану. То није њихов посао да седе код куће, већ трчкарају цео дан па још и у вече, — то им је душа и свет. Јест, тако је!

Авдокија чу, шта јој муж рече, и стајаше непомично; али кад чу речи; „па још и у вече“ и нехотице се стресе и дрмну главом, па се замисли.

Али најзад дође себи и промрмља: — Ти једнако твојски тераш. . . Затим изађе из собе затворивши за собом врата.

Аћимова речитост не беше по њеном укусу, и кад се је Аћим у вече с гостима разговарао, или кад им је стао причати своја стара „збитија“, обично је једнако зевала или се је морала уклонити одатле.

Аћим за дуго гледаше у затворена врата. „Ти једнако твојски тераш“, одговори он полугласно. . .

Он устаде врло замишљен и луци се песницом по глави. . .

Тако прођоше неколико дана. Аћим непрестано гледаше своју жену, као да би јој хтео нешто казати, а она га је презреним погледима предсретала и тако обоје ћутаху. Аћим најзад промрмља по коју примедбу, што она пренебрегава кућу, или о женама у опште, на које Авдокија ретко да је по коју реч одговорила. Иако је Аћим био слаботиња, опет је вребао прилику па да својој жени прочита вакелу.

Ујутру VII. . .

Једног лепог јутра сеђаше Аћим са својом женом баш за доручком (јер због летњих послова не беше баш ни једног госта у меани), кад наједанпут зазврјаше таљиге по друму и зауставише се пред меаном. Аћим погледи на прозор па се намршти. Са таљига сиђе Наум. Авдокија га није видеала, но кад чу његов глас, стаде јој дрхтати кашица у руци. Он заповеди једном раденику да му проведе коња по ав-

лији. Најзад се отворише врата, и Наум ступи у собу.

— Помоз' бог, рече он, скидајући капу —

— Бог ти помог'о, прогунђа Аћим. „Оклен тако“

— Од милостиве госпође, одговори Наум, и седе на клупу.

— Од милостиве госпође? повтори Наум, ваљда каквим послом?

— Јест, послом. Авдокије Арефијевна, имам част поздравити вас.

— Помоз' бог, Наум Ивановићу! рече му она.

Затим наста гробна тишина, док најзад Аћим не рече:

— Шта једете? павлаке, а?

— Јест, павлаке, одговори Аћим, и наједаред побледи; али за тебе нема павлака.

Наум га зачуђено погледи, и рече му:

— А зашто нема за мене?

— Зато, што нема! И при овим речма засијаше се очи у Аћима, удари руком по асталу па продужи: — У мојој кући нема ништа за тебе, разумеш ли?

— Богстобом Семоновичу, штатије?

— Није ми ништа, али право да ти кажем Науме Ивановићу, ти си ми мрзак!

Старац се диже са свога места, од једа сав дркћући — „Чујеш ли Науме, нећу да те видим више у мојој кући; сад знаш ли“!

И Наум устаде.

— Је си ли при себи, старче? рече, насмејавши се поругљиво. Авдокија Арефијевна, шта му је бога — ти?

— Ја говорим с тобом! продере се Аћим, вуци се из моје куће, чујеш ли? . . . Каква посла ти имаш са Авдокијом Арефијевном? Ја говорим с тобом и заповедам ти да се торњаш из моје куће!

— Шта рече? запита Наум.

— Вуци се из моје куће, ја теби кажем. Ено ти врата, па покажи леђа, разумеш ли ме сад?

Наум му приђе ближе.

— За име божје, татица, немојте се потући тепаше Авдокија, која до тада непомично за асталом сеђаше.

Наум баци очи на њу.

— Не љутите се Авдокоја Арефијевна; та зашто би се ми тукли? Али брате, продужи Наум, окренувши се Аћиму, зашто дижеш толику ларму? Зацело је то гадно. Како ти можеш човека из његове сопствене куће терати!

— Шта ти то говориш? продере се Аћим, изишавши ван себе. Ко је овде госа бре?

— Зар и зато треба мислити!

И Науму се засијаше бели зуби.

— Шта то значи? Зар ја нисам овде газда?

— Теби човек не може ништа доказати брате, али ја ти кажем да је ово моја кућа.

Аћим извргољи очи.

— Шта је теби море, та ваљда си буњике јео, рече он најзад; — откуд је ово твоја кућа?

— А одкуд није моја. Видиш ли ти ово бело на црно? извадивши из џепа савијену хартију. Ово је уговор, разумеш ли? — уговор за крчму и земљу, што сам купио од госпође Лисавете Проховне. Синоћ је уговор закључен, и сад могу слободно да кажем, да ова кућа није твоја, него моја. И сад ти кажем, да те до сутра невидим у мојој кући! Разумеш ли?

И пажљиво метну хартију опет у џеп.

Аћим стајаше, као громом поражен.

— Лопове! продере се најзад Аћим, колико га грло доносаше, лопове! . . . Хеј, Федка, Митка! жено! жено, изгурај га, изгурај га! Држ' га добро!

Он беше сасвим пропао.

Пази се старче, не булазни којешта, пази се! викну Наум. . .

— Ама луци га, луци га жено! викну кроз плач Аћим, заман трудећи се да устане са свога места. Бездушнице, лопове! Зар ти није довољно? . . . па и кућу хоћеш да ми отнеш и све. . . Али стој, чекај . . . Нећеш тако! . . . Ја ћу сам ићи . . . сам ћу јој казати . . . како . . . зашто . . . Све продати . . . чекај сам . . . чек . . .

И онако гологлав истрча на друм.

— Куда, Аћиме Ивановићу, куда тако тата? упита га раденица Фетиња, с којом се на прагу срете.

— Остави ме! идем милостивој госпођи! викну ојађени Аћим, погледајући на Наумове таљиге, које не бежу још испрегнуте, скочи на њих, докопа дизгене, ошину коња и зазврташе таљиге — одоше правцем кући Лисаветиној. — О мајко наша Лисавето Прохоровна! говораше целог пута: зашто си тако не милостива срца? Ја сам ти вазда веран био!

И непрестано удараше Наумово кљусе, да су се морали склањати сви с пута, који су га год сретали, и зачуђено су га гледали.

(Наставиће се.)